

ЗВІТ ПРО РОБОТУ УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ЗА 2017 РІК

Управління освіти Чернівецької міської ради в 2017 році в межах повноважень здійснювало реалізацію державної політики у сфері освіти та забезпечувало якість і доступність дошкільної, початкової, базової середньої освіти та позашкільної освіти.

Пріоритетним завданням було утримання та розвиток матеріально-технічної бази закладів освіти на рівні, достатньому для виконання вимог стандартів освіти.

Освітня стратегія міста спрямована на забезпечення умов функціонування і розвитку системи освіти, впровадження в життя освітньої реформи держави – Нової української школи, яка ґрунтується на особистісно орієнтованому підході до навчання та формуванні компетентностей, необхідних для успішної самореалізації дитини в суспільстві.

З 2017/2018 н.р. пілотування проекту Нової української школи за новим Державним стандартом початкової освіти розпочато у 200 класах ста шкіл по всій Україні, з них 4 – в Чернівецькій області, серед яких 2 міських заклади – ЗОШ №27 та ЗОШ №28. Тому з 1 вересня 2017 року 132 (4,3%) першокласника чотирьох перших класів почали навчатися по-новому.

Управлінням освіти міської ради забезпечено пілотні класи відповідними засобами навчання, зазначеними в орієнтовному переліку засобів навчання в початковій школі, затвердженому наказом МОН України від 13.07.2017 р. №1021, на загальну суму 238 000 грн., вчителям пілотних класів з 01.09.2017 року здійснюється доплата у розмірі 30% від посадового окладу.

Відповідно до Бюджетного кодексу України бюджет освіти доводиться Міністерством освіти України по розрахунковій формулі виключно на загальноосвітні навчальні заклади. Інші видатки на освіту доводяться за рахунок коштів міського бюджету.

У 2017 році на освітню галузь міста було виділено 714 309,9 тис. грн. (у тому числі на професійно-технічні навчальні заклади – 123 110,6 тис. грн.), профінансовано 690 691,8 тис. грн., що становить 96,7%.

Для дошкільних навчальних закладів придбано за рахунок бюджету розвитку обладнання на суму 1 263,1 тис. грн., а саме: комп'ютери, альтанки, обладнання для відкриття ДНЗ №42. З міського бюджету на придбання матеріалів (фарб, дитячих меблів, господарських товарів, миючих засобів, м'якого інвентарю) використано 3 381,1 тис. грн., на проведення поточних ремонтів – 2 168,9 тис. грн.

Для загальноосвітніх навчальних закладів придбано за рахунок бюджету розвитку обладнання на суму 1 932,2 тис. грн., а саме: інтерактивні дошки, проектори, комп'ютери. З міського бюджету на придбання матеріалів (фарб, меблів, парт, господарських товарів) використано 3 734,6 тис. грн., на проведення поточних ремонтів – 4 974,0 тис. грн. За рахунок соціально-економічної субвенції придбано товарів на загальну суму 1 626,8 тис. грн., з

них 328,6 тис. грн. – на придбання спортивного інвентарю та 1 298,2 тис. грн. – на придбання комп'ютерної техніки, мультибордів.

Для позашкільних навчальних закладів придбано за рахунок бюджету розвитку обладнання на суму 190,3 тис. грн., а саме: комп'ютерну техніку, боксерські ринги та тренажери. З міського бюджету на придбання матеріалів (фарб, меблів, парт, господарських товарів) використано 202,2 тис. грн., на проведення поточних ремонтів – 170,0 тис. грн.

Обсяги фінансування закладів освіти

Тис. грн.	2016 рік	2017 рік	Динаміка
Місцевий бюджет	296989,9	451291,8	51,9%
Субвенція	188371,9	239400,0	27%
Всього	485361,8	690691,8	42,3%
У тому числі:			
Обладнання та матеріали	8292,7	10104,0	21,8%
Медикаменти та дезінфікуючі	211,2	479,7	127,1%
Харчування	26496,6	40044,7	51,1%
Послуги	15833,1	13510,7	-14,7%

Бюджет розвитку

Тис. грн.	2016 рік	2017 рік	Динаміка
Всього використано	15308,0	6377,3	-58,3%
Обладнання та матеріали	5908,8	5655,5	-4,3%
Послуги	199,2	191,7	-3,8%
Капітальні ремонти	9200,0	530,1	-94,2%

На виконання заходів Програми з популяризації і вивчення англійської мови на 2017-2020 роки у 2017 році з міського бюджету всього було виділено 405,0 тис. грн.: для преміювання учнів (за результатами міжнародних іспитів) – 42,5 тис. грн. та вчителів (за результатами підготовки до міжнародних іспитів, участі у тренінгах, літніх/зимових школах професійного розвитку, фахових міжнародних асоціаціях, конференціях, програмах обміну, стажуванні за кордоном, складання вчителями міжнародних професійних іспитів з фаху) – 131,8 тис. грн.; для проведення конкурсів, вікторин, інтелектуальних ігор, проектів англійською мовою – 39,3 тис. грн.; для введення 7,375 ставок керівника гуртка у 17 дошкільних навчальних закладах – 191,4 тис. грн.

З метою реалізації у 2017 році Програми з навчання плаванню в загальноосвітніх навчальних закладах м. Чернівців на 2016-2020 роки управлінням освіти Чернівецької міської ради заключений договір з ТОВ «БУКОІМПЕКС» на проведення занять з плавання. Участь у Програмі взяли 600 учнів молодшого та середнього віку. До Програми у 2017 році долучилися учні 23-х загальноосвітніх навчальних закладів. На реалізацію Програми у 2017 році з міського бюджету освоєно 300 тис. грн.

З метою розвитку нового формату співпраці з батьківською громадою управлінням освіти у листопаді 2017 року проведено батьківське віче «Пріоритетні напрями фінансування освітньої галузі міста у 2018 році» за участю міського голови О.Каспрука.

Дошкільна освіта

Дошкільна освіта міста має мережу закладів різних типів та форм власності, в яку входять 55 ДНЗ та 4 дошкільних підрозділи навчально-виховних комплексів «Берегиня», «Любисток», «Лідер», «Соломон».

Пріоритетом у роботі дошкілля впродовж 2017 року було збереження і розширення мережі груп у навчальних закладах. Сьогодні дошкільною освітою охоплено 100 % дітей (10961), з них – 3070 (100%) дітей 5-ти річного віку. У 56 закладах комунальної форми власності виховуються 10743 дитини, у відомчому УМВС «Казка» – 164 дитини, у приватних ДНЗ «Надія» – 30, НВК «Соломон» – 24 дитини (всього 218 дітей).

Високі показники охоплення призвели до перевищення нормативної завантаженості, що в рази перевищує норму та призводить до порушень санітарних умов навчання та відпочинку дітей у групах (на 100 місцях виховується 153 дитини).

За період 2017 року в дошкільні установи вступили 3745 дітей, з них 2278 – 2-х річного віку. Майже 380 маленьких чернівчан дворічного віку очікують місця для влаштування в ДНЗ.

З метою реалізації державної політики в галузі освіти, оптимізації мережі закладів освіти міста та задоволення потреб мешканців на ринку освітніх послуг у 2017 році відкрито 13 груп для 300 дітей за рахунок вивільнених приміщень в діючих закладах (ДНЗ №21, НВК «Берегиня») та реконструйованих ДНЗ №30 ЦРД «Дивосвіт», ДНЗ №42 «Перлинка» (вул. Авангардна, 17).

Триває будівництво дошкільного закладу №51 «Лелеченя» (Ленківці) на 160 місць (8 груп) та реконструкція приміщень по вул. Вірменській, 17-А під ДНЗ на 100 місць (4 групи).

Відповідно до змін у законодавчій базі з 01.01.2015 року за харчування дітей у дошкільному закладі батьки сплачують 60% від загальної вартості (у переддошкільних групах – 10,20 грн., у дошкільних групах – 14,70 грн.), 40% – міська рада. Відповідно до рішення виконавчого комітету Чернівецької міської ради від 23.12.2015 № 721/26 «Про розмір плати батьків за

харчування дітей в дошкільних навчальних закладах м. Чернівців» розмір батьківської плати переглядається щоквартально.

У ДНЗ міста виховується 846 дітей із багатодітних сімей, за утримання яких батьки сплачують 50% згідно з чинним законодавством.

Відповідно до комплексної Програми «Захист» (зі змінами та доповненнями), 404 дитини учасників АТО, 50 дітей тимчасово переміщених та діти волонтерів харчуються безкоштовно. А ще 359 дітей з малозабезпечених сімей, 11 дітей, які знаходяться під опікою, і 95 дітей зі статусом особи з інвалідністю (загальна кількість – 919 дітей).

З метою надання доступної та якісної дошкільної освіти, вдосконалення освітнього процесу, реалізації диференційованого підходу до дітей, здійснення соціально-педагогічного патронату, надання кваліфікованої реабілітаційної допомоги дітям з вадами мовлення та приведенням штатних розписів дошкільних закладів до Типових штатних нормативів дошкільних навчальних закладів, затверджених наказом МОНУ №1055 від 24.11.2010, №584 від 20.05.2016 в штатні розписи дошкільних закладів з 01.09.2017 введено додатково: 2,5 штатних одиниці вихователя-методиста (ДНЗ №1, 11, 29, 40); 5,0 штатних одиниці – соціального педагога (ДНЗ №24 ЦРД «Джерело», ДНЗ №25 «Малюк», ДНЗ №30 ЦРД «Дивосвіт», ДНЗ №33 «Оселя талановитих», ДНЗ №35 ЦРД «Веснянка»); 3,0 штатних одиниці вчителя-логопеда (ДНЗ № 47, 48, ДНЗ №33 ЦРД «Оселя талановитих», НВК «Берегиня»); 10,0 штатних одиниць медичної сестри з дієтичного харчування (ДНЗ №4, 6, 7, 8, 12, 14, 16, 18, 19, 20, 22, 23, 26, 28, 47, 48, 49, 53, д/с 4, НВК «Берегиня», НВК «Лідер», НВК «Любисток»).

У 2017 році проведено поточні ремонти приміщень, інженерних мереж, системи водо- та теплопостачання. Замінено пічне опалення (газове) на електричне в ДНЗ №12 (вул. О.Кобилянської, 40), ДНЗ №31 (вул. Руданського, 10), ДНЗ №40 (вул. Шкільна, 21). Частково оновлено меблі, м'який інвентар, технологічне обладнання харчоблоків, пралень у 80% дошкільних навчальних закладів. Встановлено 6 альтанок на групових майданчиках ДНЗ №2, 3, 10, 25, 38.

У 2017 році для 10-ти ДНЗ придбано інтерактивні дошки, проектори, для 13-ти – комп'ютер та багатофункціональний пристрій, 13 ноутбуків.

Загальна середня освіта

У місті функціонують 50 загальноосвітніх навчальних закладів комунальної форми власності та 3 приватні школи. У комунальних навчальних закладах укомплектовано 901 клас, де здобувають освіту 25189 учнів. У порівнянні з 2016/2017 навчальним роком чисельність школярів зросла на 789 учнів, а кількість класів на 27. Крім того, в 3 приватних школах функціонують 27 класів і навчаються 370 учнів.

Загалом по місту здобувають освіту у закладах загальної середньої освіти комунальної та приватної форм власності 25559 дітей, що на 846 учнів більше, ніж у минулому році.

З метою удосконалення мережі ЗНЗ оптимізована кількість класів шляхом злиття на паралелях навчання у двох класах у гімназіях №1, 3. Станом на 01.01.2018 року середня наповнюваність класів порівняно з початком навчального року зменшилася на 0,2 і складає 27,8 учнів.

Щорічно зростають контингенти дітей шкільного віку, що призводить до перенаповнюваності класів, зокрема, початкової школи, та організації двозмінного навчання. Другий рік поспіль у Чернівецькій ЗОШ №24 організовано навчання 116 учнів чотирьох 4-х класів у другу зміну. З вересня 2017/2018 навчального року організовано навчально-виховний процес у другу зміну для 60 учнів двох 4-х класів НВК «Любисток».

Забезпечено право на рівний доступ до якісної освіти дітям з ООП шляхом організації індивідуального та інклюзивного навчання у 28 ЗНЗ. Індивідуальною формою навчання, в т.ч. і на дому, охоплено 100 учнів за різними типами навчальних програм. Організовано роботу педагогічних колективів 18 ЗНЗ з інклюзивною формою навчання для 64 учнів з особливими освітніми проблемами різної нозології у 58 інклюзивних класах. Відкрито 15 інклюзивних груп у 11 ДНЗ, в яких виховуються 15 вихованців з особливими освітніми потребами. Введено 58 посад асистентів вчителя (29 ставок) та 15 асистентів вихователя (по 1 штатній одиниці на заклад). Фінансування посад асистента вчителя, асистента вихователя в інклюзивних класах та групах здійснюється відповідно до чинного законодавства. Корекційну складову навчання дітей з ООП у ЗНЗ міста забезпечують 17 логопедів, 37 психологів та соціальних педагогів. На підставі Постанов Кабінету Міністрів України та змін до Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами затверджено 368 годин для проведення корекційно-розвивальних занять, які за трудовими угодами надають корекційні педагоги та практичні психологи. Для забезпечення дидактичного наповнення та оснащення закладів з інклюзивною формою навчання, із врахуванням потреби, придбано спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку на суму 542 314 грн.

Знаками візуального попередження, кнопками викликів, похилими з'їздами, пандусами, іншими формами архітектурної доступності для безперешкодного доступу осіб з особливими освітніми потребами до закладів загальної середньої освіти забезпечено більшість (35-81%) навчальних закладів. Однак, лише у 21 з них наявна відповідність вхідних дверей і відкритих прорізів; у 10 – наявна часткова відповідність туалетної кімнати; у 5 – наявна часткова відповідність сходів, перил; у 14 – наявні пандуси, які відповідають нормам. Тому робота адміністрацій навчальних закладів щодо створення в закладах безбар'єрного освітнього середовища потребує продовження та деталізації. Зокрема, необхідно здійснити

обстеження навчальних закладів на предмет їх відповідності державним будівельним нормам у частині доступності для маломобільних груп населення, в тому числі, осіб з інвалідністю, з порушеннями зору, слуху та опорно-рухового апарату; скласти відповідний акт огляду та вичерпний перелік необхідних робіт за результатами проведеного обстеження; розробити механізм та план-графік здійснення реконструкції та проведення ремонту будівель з урахуванням відповідних вимог зазначених будівельних норм.

З метою реалізації державної політики у галузі освіти згідно Закону України «Про освіту» (5 вересня № 2145-VIII), який набрав чинності з 28 вересня 2017 року, до 1 вересня 2018 року органам місцевого самоврядування необхідно забезпечити створення міських інклюзивно-ресурсних центрів (далі – ІРЦ), шляхом реорганізації існуючої мережі ПМПК. Створення та діяльність ІРЦ у м. Чернівці сприятиме забезпеченню дітям з особливими освітніми потребами необхідної психолого-педагогічної підтримки та учням, які навчаються у дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах (не відвідують навчальні заклади), здобувають повну загальну середню освіту у професійно-технічних навчальних закладах, з урахуванням їх індивідуальних потреб, а також має стати ефективним засобом забезпечення прав таких осіб на освіту, підвищення рівня участі у житті громади.

Управлінням освіти міської ради розроблено Статут «Чернівецького міського інклюзивно-ресурсного центру Чернівецької міської ради», проект рішення, штатний розпис. Розпорядженням міського голови від 21.11.2017р. №571-р створена робоча група з розробки заходів щодо створення інклюзивно-ресурсного центру спільно з управлінням освіти, фінансовим управлінням, юридичним управлінням та Департаментом економіки міської ради. За результатами роботи визначено механізм створення ІРЦ. Однак, залишається відкритим питання приміщення для ІРЦ.

Відповідно до соціального паспорту (станом на 05.01.2018 року) в загальноосвітніх навчальних закладах навчаються: 120 – дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування; 507 – напівсиріт; 373 – дітей з інвалідністю; 578 – дітей із малозабезпечених сімей; 2664 – дітей із багатодітних сімей; 327 – дітей із статусом чорнобильця; 166 – дітей із числа тимчасово переселених зі східних регіонів України та АРК Крим; 989 – дітей, батьки яких є учасниками військових дій в східних регіонах України АТО; 32 – дітей, з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних класах; 12 – дітей, батьки яких загинули під час проведення АТО та Євро Майдану.

Відповідно до міської програми «Захист», затвердженою рішенням 2 сесії VII скликання Чернівецької міської ради від 12.01.2016 р. №74 на 2016-2018 роки діти, батьки яких є учасниками військових дій в східних регіонах України, загиблими (померлими) під час участі у військових діях в східних регіонах України, діти внутрішньо переміщені з тимчасово окупованої

території України, отримують безкоштовне харчування (обід) та забезпечені безкоштовними квитками на проїзд у міському електричному транспорті. Щомісячно понад 900 дітей цих категорій отримують безкоштовні квитки. Пільгове перевезення учнів загальноосвітніх закладів міста автотранспортом загального користування на міських автобусних маршрутах, де відсутнє тролейбусне сполучення (50% вартості проїзду), забезпечили такі перевізники – ФОП Ілащук, ФОП Вигнан, ПП Кирдей, ПП «Багіра», ПП «Денисівка».

Діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, забезпечені безкоштовним харчуванням (обід), застраховані від нещадного випадку, забезпечені підручниками, «єдиними квитками», користуються пільговим проїздом у міському транспорті, займаються в шкільних гуртках, студіях, спортивних секціях та позашкільних закладах міста.

Опікуни дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, отримали компенсацію за придбання шкільної та спортивної форми: учні 1-4 класів (34 чол.) – 500 грн. на суму 17 000 грн.; учні 5-8 класів (51 чол.) – 600 грн. на суму 30 600 грн.; учні 9-11 класів (26 чол.) – 700 грн. на суму 18 200 грн.

Щомісячно виплачується одноразова грошова допомога дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, яким виповнилося 18-років, у розмірі 1810 грн. Упродовж 2017 року 22 дітям цієї категорії здійснена виплата на загальну суму 39 820 грн.

Організація харчування та оздоровлення учнів

Упродовж 2017 року безкоштовним харчуванням (сніданок для учнів початкових класів, обід для учнів пільгових категорій) було охоплено 11637 учнів загальноосвітніх навчальних закладів м. Чернівців на загальну суму 19 млн. 434 тис.772 грн. (з них 12 млн. 514 тис. 155 грн. – на сніданки).

Рішенням виконавчого комітету Чернівецької міської ради від 09.01.2018 р. №16/1 «Про граничну вартість гарячого харчування для учнів загальноосвітніх навчальних закладів та для учнів у літніх оздоровчих пришкільних таборах на 2018 рік» встановлено на 2018 рік у загальноосвітніх навчальних закладах вартість харчування: сніданку для учнів 1-4 класів – 8,59 грн.; обіду для дітей пільгових категорій – 20,41 грн.; харчування учнів у травні-червні 2018 року у пришкільних оздоровчих таборах загальноосвітніх навчальних закладів – 22,46 грн.

На виконання Закону України «Про оздоровлення та відпочинок дітей», з метою забезпечення повноцінного відпочинку та оздоровлення дітей влітку 2017 року управлінням освіти забезпечено організацію оздоровлення та відпочинку школярів міста за рахунок фінансування міського бюджету у сумі 4 557 116 грн., що майже на 2 млн. грн. більше, ніж у минулому році: – у стаціонарних дитячих таборах області оздоровлено 800 дітей пільгових категорій (на суму 3 200 000 грн.). Протягом літа школярі відпочивали у

двох заміських таборих області («Зелені пагорби» Вижницького району, «Вербиченька» Сторожинецького району);
 – у 37 пришкільних таборих денного перебування відпочило 3700 дітей (на суму 1 327 116 грн.). 25,62 грн. – обід, проти – 19,50 грн. у 2016 році. Тривалість відпочинку – 14 днів;
 – у міському пересувному туристичному таборі «Стежинка» при міському Центрі дитячої та юнацької творчості відпочило 60 школярів (на суму 30 000 грн.). Тривалість відпочинку – 14 днів.

Результативність навчально-виховного процесу

Важливим напрямком роботи є створення умов для всебічного розвитку здібностей учнів. Упродовж 2017 року чернівецькі школярі здобули вагомі перемоги в олімпіадах, конкурсах, турнірах різних рівнів.

За активну участь у Міжнародних та Всеукраїнських олімпіадах та конкурсах 142 учня міста Чернівців були урочисто відзначені преміями міського голови О.Каспрука на загальну суму 49 813 грн.

11 школярів отримали стипендії Президента України. Мотивацією здобувати перемоги стало встановлення на території міста понад 30 білбордів та сіті-лайтів із зображеннями юних талантів.

У 2017 році 333 учні закладів загальної середньої освіти міста взяли участь у III етапі Всеукраїнських олімпіад з базових дисциплін, де здобули 242 перемоги. Відсоток переможців склав 72,7. У IV етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад із базових дисциплін взяли участь 52 учні міста Чернівців, з яких 27 посіли призові місця. 60 учнів стали призерами II етапу конкурсу-захисту БМАНУМ, з них – 13 перемогли на III етапі конкурсу-захисту МАН України. На міжнародній науково-практичній конференції молодих вчених ICYS 4 учні гімназії №5 та ліцею №1 вибороли золоту, 2 срібні та бронзову медалі.

Учнівські команди Чернівців успішно виступили у Всеукраїнських турнірах і вибороли перемоги: друге та 2 третіх місця – з математики, третє місце на турнірах з інформатики, фізики та біології.

Сертифікат з найвищим результатом 200 балів отримала випускниця Чернівецької гімназії №7 Марчук Олена з біології. Також 12 балів за ДПА з української мови отримали 43 випускники, з математики – 23, з історії України – 27. Відсоток результатів ЗНО-2017 (від 180 до 200 балів) випускників міста суттєво перевищує аналогічні відсотки по Чернівецькій області та Україні в середньому у 2-4 рази з усіх предметів.

Розподіл результатів ЗНО по рівнях показує, що 60% результатів випускників знаходиться в межах від 140 до 200 балів.

Проведений аналіз результатів ЗНО дозволяє зауважити, що результати найвищого рівня від 180 до 200 балів показали учні навчальних закладів: ліцею №3 – 75, гімназії №4 – 72, гімназії №7 – 69, ліцею №1 – 66, гімназії

№1 – 62, СЗОШ №22 – 43, СЗОШ №6 – 32, ЗОШ №27 – 31, гімназії №2 – 28, гімназії №3 – 25.

Виховна робота. Позашкільна освіта

У 2017 році продовжили функціонування 9 закладів позашкільної освіти, з них 2 – дитячо-юнацькі спортивні школи.

У 437 гуртках, творчих об'єднаннях, спортивних секціях навчається 5817 дітей та учнівської молоді. З них 1499 – вихованці дитячо-юнацьких спортивних шкіл. Діяльність позашкільної освіти здійснюється за науково-технічним, художньо-естетичним, туристсько-краєзнавчим, еколого-натуралістичним, дослідницько-експериментальним, фізкультурно-спортивним, гуманітарним, соціально-реабілітаційним напрямками.

Позашкільні навчальні заклади міста постійно розширюють пропозиції сучасних освітніх послуг. У 2017/2018 н.р., враховуючи соціальний попит на творчі об'єднання, що відзначаються практичною спрямованістю та широкими можливостями для самореалізації й соціальної адаптації особистості, розпочали роботу 13 нових творчих об'єднань.

У 2017 році започатковані репрезентаційний навчально-виховний проект «Діти – дітям», Тиждень позашкільних навчальних закладів м. Чернівців та урочистості з відзначення Дня працівника позашкільної освіти.

Закладами позашкільної освіти проведено понад 330 заходів, до яких було залучено більше 17 тис. дітей, підлітків та учнівської молоді навчальних закладів міста. За цей рік вихованці здобули 1231 перемогу у конкурсах, фестивалях, турнірах, змаганнях різних рівнів та напрямків.

Національно-патріотичне виховання в навчальних закладах здійснюється комплексно: через навчальний процес, позакласну роботу з предметів та організацію виховної роботи в цілому, функціонування органів учнівського самоврядування, шляхом організації роботи з обдарованими учнями, співпраці з батьківськими комітетами, громадськими організаціями.

Під впливом трагічних подій, які сьогодні відбуваються в нашій державі, виникла актуальна необхідність постійно оновлювати експозиції шкільних музеїв та кімнат бойової слави навчальних закладів, зокрема щодо інформації про учасників АТО та волонтерів. На базі гімназій №2, 5, ЗОШ №28, 38 працюють музеї бойової слави, воєнної історії краю, в яких оформлено експозиції пам'яті Героїв Майдану та Героїв АТО. Заслужовує на увагу робота пересувної експозиції «Честь і доблесть» ЗОШ №27, де учні школи залучаються до пошукової роботи.

Особливе місце у виховній роботі займають питання соціалізації дітей, виховання сталої громадянської позиції, тому надзвичайно актуальним є розвиток учнівських ініціатив, учнівського врядування. На базі Міського палацу дітей та юнацтва продовжує роботу штаб Асоціації учнівських громадських організацій, клубів та об'єднань «Юні чернівчани», діє Координаційна рада Асоціації та Школа лідерів, яка працює з дітьми-

активістами шкільних громадських формувань. Активними учасниками цього напрямку роботи з школярами є 120 учнів-лідерів шкільних громадських об'єднань, які брали активну участь у проведенні круглих столів «Захистіть себе від насильства», «Інтернет-конференції лідерів учнівського самоврядування з питань правоосвітньої та правовиховної роботи «Сучасні підходи формування в учнівської молоді правової культури». Активну участь взяли представники Асоціації «Юні чернівчани» у фестивалі інноваційної освіти «Відкривай Україну», який 03 червня 2017 року відбувався у Чернівцях, в стінах Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича за підтримки управління освіти Чернівецької міської ради, під час якого лідери мали змогу ознайомитися з презентаціями робіт дитячих та молодіжних громадських організацій, майстер-класами.

У загальноосвітніх навчальних закладах міста навчаються учні, які потребують особливої соціальної уваги. Протягом року проведено дві акції милосердя, під час яких діти-сироти, діти з інвалідністю, діти з малозабезпечених і багатодітних родин, діти, батьки яких знаходяться в АТО, діти, батьки яких загинули в АТО, отримали продуктові пакети та одяг. Соціальну допомогу отримали понад 340 учнів шкіл міста (на суму близько 40 тис грн.).

Методична робота

Розвиток навчально-методичного забезпечення процесу навчання та виховання в освітянській спільноті міста Чернівців протягом 2017 року відбувався на 3-х рівнях:

– участь у загальнодержавному обговоренні та оновленні навчальних програм, Державних стандартів; експертизі підручників для 9 класу. Вчителі Майданик О.Г. (ліцей №1), Федор Л.М. (гімназія №5), Чухненко П.С. (гімназія №2), Тимошенко О.А. (гімназія №7), Палій Ю.В. (ЗОШ №38), Палійчук М.Д. (ВСЛП) працювали у складі робочих груп МОН України з оновлення навчальних програм 5-9 кл. (методист ММЦ Ткач А.В. та 4 педагоги загальноосвітніх навчальних закладів міста здійснювали експертизу електронних версій підручників для учнів 9-го класу);

– створення авторських навчальних та методичних матеріалів, що використовуються педагогами всієї України. Вчитель математики Кінашук Н.Л. (ліцей №1) входить до авторського колективу, який підготував підручник алгебри для 9 кл. та 2 навчальних посібника з алгебри для 8 кл. («Практикум», «Контроль результатів навчання»); методист ММЦ Герасим Н.П. є співавтором навчального посібника «80 вправ для розвитку громадянської компетентності» та методичного посібника до віртуальної виставки «Бабин Яр: пам'ять на тлі історії»; методист ММЦ Ткач А.В. та вчителі української мови та літератури ліцею №3 Семчук Д.Б. та ЗОШ №1 Клим Н.М. уклали посібник «Як навчити розуміти і творити поезію» та хрестоматію «Звичаї та обряди українського народу в контексті художньої

літератури» для учнів 8 (9) класу; МОН України схвалено 3 навчальні програми курсів за вибором, створених педагогами Чернівців;

– адаптація державних програм, розробка навчально-методичних матеріалів для використання в умовах окремих закладів освіти (методичною радою ММЦ протягом 2017 року розглянуто 79 адаптованих та авторських програм, методичних рекомендацій та посібників, 39 матеріалів ППД учителів та вихователів навчальних закладів міста; науково-методична рада ІППОЧО розглянула та схвалила 11 посібників педагогів міста; учителями Чернівецької гімназії №2 створені модульні навчально-методичні посібники для учнів, які пройшли затвердження на рівні Вченої ради ІППОЧО з алгебри, хімії, біології, географії, історії України.

Методичний супровід професійного розвитку педагогів здійснювався в різноманітних формах: інструктивно-методичні наради, круглі столи, семінари-практикуми, тренінгові заняття, конференції, педагогічні вітальні, супервізійні групи тощо. Зокрема, протягом 2017 року методичним центром організовано та проведено 4 семінари для керівників, 44 семінари-практикуми для педагогів різного фаху, 35 інструктивно-методичних нарад, 80 засідань методичних об'єднань, 49 занять майстер-класів, 16 занять шкіл педагогічного зростання, 42 засідання творчих груп, 37 занять шкіл молодого вчителя та молодого фахівця, 21 зустріч супервізійних груп практичних психологів дошкільних закладів та 18 зустрічей супервізійних груп практичних психологів загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів. Значного поширення в організації методичної роботи набули сучасні технології, веб-семінари та конференції, дистанційні курси та заняття.

Створюючи можливості для професійного розвитку, міський методичний центр активно залучає педагогів до участі у різноманітних освітніх та дослідницьких проектах різного рівня:

- Всеукраїнський проект «Культура добросусідства» (ЗОШ №27, 28);
- Всеукраїнський педагогічний проект «Розумники» (SmartKids) (ЗОШ №8);
- Всеукраїнський проект «Миротворча освіта» (ЗОШ №3, 5);
- Всеукраїнський проект «Інтеграція через діалог. Мережа освітніх Центрів для дітей, які постраждали від військових дій на Сході України та анексії Криму» (ЗОШ №5, СЗОШ ОРТ №41, ліцей №1);
- Програми «Вчителі англійської мови – агенти змін» (гімназії №3, 5, 6, 7, СЗОШ №22);
- Всеукраїнська програма освіти для демократичного громадянства «Демократична школа» (ЗОШ №5, 38);
- Проект «Права людини в школі» Всеукраїнської освітньої Програми «Розуміємо права людини» (гімназія №5, ЗОШ №5, 38);
- Міжнародний проект «Освіта для сталого розвитку в дії» (ДНЗ);
- Програма AFLATOT з основ соціальної та фінансової освіти дітей дошкільного віку (ДНЗ №47);

- Міжнародний дослідницький проект «Експедиція вглиб культур» (вчителі суспільних дисциплін);

- Міжнародний дослідницький проект «Корені» (СШ ОРТ № 41).

Традиційна міська науково-практична конференція «Талант та елітарність» для багатьох педагогів стала першою сходиною до практики обміну науковими та практичними напрацюваннями з колегами. В 2017 році у її роботі взяли участь 133 педагоги з 39-ти навчальних закладів міста, які підготували 141 доповідь в 15-ти секціях.

82 педагоги міста взяли участь у семінарах, круглих столах та конференціях обласного рівня. У методичних та наукових заходах всеукраїнського рівня освітянську спільноту міста представляли 28 педагогів та 4 методисти ММЦ, міжнародного – 16 педагогів та 7 методистів ММЦ.

Міжнародна співпраця та партнерство в освіті

Управлінням освіти Чернівецької міської ради, загальноосвітніми навчальними закладами міста активізована робота щодо організації міжнародної співпраці, яка є невід’ємним складником інноваційного розвитку освітньої галузі міста.

Місто Чернівці є членом Асоціації міст України, яка плідно співпрацює з Норвезькою асоціацією місцевих та регіональних влад. За сприяння Норвезького інституту міських і регіональних досліджень відбуваються спільні дослідження в рамках проекту «Партисипативна демократія та обґрунтовані рішення на місцевому рівні в Україні», фінансованого МЗС Норвегії.

Управління освіти Чернівецької міської ради бере участь у засіданнях робочої групи з покращення якості надання послуг у сфері освіти. Мета таких досліджень – сприяння реформуванню дошкільної та шкільної освіти в Україні, вивчення громадської та експертної думки про доступність та якість послуг, що надаються у комунальних закладах освіти, виявлення проблем, які виникають в освітянській галузі, пошук шляхів їх усунення.

Педагогічні колективи закладів освіти міста Чернівців беруть активну участь в активізації міжнародних зв’язків у галузі освіти. Зокрема, школи міста є учасниками міжнародних проектів та програм (FLEX, AIESEC, DSD-школи, eTwinning). У 2017 році учасниками проекту eTwinning стали 10 навчальних закладів міста: ліцей №4, гімназії №1, 2, 3, 4, 5, 7, ЗОШ №8, 22, 31.

На базі гімназії №4 пройшли I та II тури тестування з англійської мови по програмі обміну майбутніми лідерами «FLEX». Фіналістами програми стали 6 учнів навчальних закладів міста: гімназія №4 (4 учні), гімназія №3 та СШ ОРТ №41.

Учні загальноосвітніх навчальних закладів міста продовжують складати міжнародні іспити з іноземних мов. У 2017 році 8 випускників

склали іспит на рівень С1 (гімназії №1, 4, 7) та 43 випускники на рівень В2 (ліцеї №1, 4, гімназії №1, 3, 4, 7).

Опорними закладами для реалізації проекту GoCamp-2017 стали 5 навчальних закладів міста: гімназія №5, ЗОШ №2, 3, 25, 31. У ЗОШ №38 упродовж навчального року працює волонтер Корпусу Миру Courtney Bower.

У березні 2017 року Чернівецька ЗОШ I-III ст. №24 долучилась до проекту «Батьківська та шкільна інклюзія», організатором якого стала громадська організація «IBO Italia». Проект передбачає підтримку шкіл з інклюзивною системою освіти; обмін даними; обмін досвідом (відвідування навчальних закладів Італії); тренінги, семінари, громадські слухання.

На запрошення управління освіти Чернівецької міської ради, в рамках Міжнародного проекту «Інтеграція молодих вчителів у контексті сучасної школи» 12 травня 2017 року група педагогічних працівників муніципалітету Кишинєва (Республіка Молдова) в складі інспекторів Генерального управління освіти, молоді та спорту, а також молодих вчителів перебувала в закладах освіти міста Чернівців.

У рамках реалізації проекту української громадської організації GoGlobal та мовних таборів GoCamp у Чернівцях 09 червня 2017 року, до Чернівецької ЗОШ I-III ст. №2 імені Ю.Федьковича завітав посол Польщі в Україні Ян Пекло.

З метою налагодження партнерських зв'язків з органами управління освітою інших регіонів, активізації співпраці у напрямку розвитку учнівського самоврядування 21 червня 2017 року до Чернівців завітала група старшокласників – депутатів Мукачівської учнівської ради старшокласників на чолі із Цифрою Володимиром Івановичем, начальником відділу загальної середньої та позашкільної освіти управління освіти, молоді та спорту Мукачівської міської ради.

З 30 червня по 02 липня 2017 року з метою розвитку художньо-мистецьких здібностей дітей, виховання високоморальних патріотів України, налагодження співпраці з навчальними закладами міст Тернополя та Чернівців, обміну досвідом педагогічних інновацій у розвитку мистецьких здібностей обдарованих дітей, в місті Чернівці відбувся VI дитячий художньо-мистецький пленер «Палітра буковинського краю».

У жовтні 2017 року було організовані робочі поїздки освітян міста до Києва та Львова з метою ознайомлення з кращими практиками провадження освітньої діяльності.

**Начальник управління освіти
Чернівецької міської ради**

С. Мартинюк